

«Σε γαλανότητα χαριτωμένη...» / Φρήντριχ Χαίλντερλιν

(Φ.Χαίλντερλιν. 2002. Ποιήματα, σσ.239-242, μετ.Δ.Θ.Γκότσης, εκδ.Αρμός)

Σε γαλανότητα χαριτωμένη ανθίζει
 με τη μετάλλινή του στέγη το καμπαναριό.
 Χελιδονιών τιτίβισμα το τριγυρίζει,
 το περιβάλλει το κατανυκτικότερο γαλάζιο.
 Ψηλά σηκώνεται ο ήλιος, τον τσίγκο χρωματίζει,
 όμως στον άνεμο ακίνητος τρίζει εκεί πάνω
 ο ανεμοδείκτης. Αν μετά κανείς κάτω απ' την καμπάνα
 εκείνες τις σκάλες κατεβαίνει, μοιάζει τότε
 με μια «νεκρή φύση», αφού όσο κι αν η μορφή του
 είναι ιδιαίτερη, εντούτοις ξεπροβάλλει μετά
 του Ανθρώπου η απεικόνιση. Τα παράθυρα,
 απ' όπου οι καμπάνες αντηχούν, είναι σαν πύλες,
 προς την Ομορφιά. Αφού σύμφωνα με τη φύση
 είναι φτιαγμένες και μοιάζουν με τα δέντρα
 του δάσους. Όμως η Αγνότητα
 είναι επίσης και Ομορφιά.
 Μέσα μας από κάτι Διάφορο ένα πνεύμα σοβαρό
 δημιουργείται. Αλλά τόσο απλές οι εικόνες,
 τόσο πολύ ιερές είναι, ώστε συχνά κάποιος
 πράγματι φοβάται να τις περιγράψει. Οι Ουράνιοι όμως,
 που είναι πάντα αγαθοί, κυρίως γι' αυτό, σαν πλούσιοι,
 κατέχουν αυτή την Αρετή και τη Χαρά. Και τούτο
 μπορεί ο άνθρωπος να το μιμηθεί. Μπορεί,
 έστω κι αν η ζωή μονάχα μόχθος είναι,
 ψηλά ο άνθρωπος να κοιτάξει και να πει:
 —Θέλω, λοιπόν, έτσι να είμαι; Ναι. Όσο διαρκεί
 η αγνή ευγένεια μες στην καρδιά, δεν θα 'ταν άστοχο
 να συγκριθεί ο άνθρωπος με τη Θεότητα.
 Είναι ο Θεός άγνωστος; Είναι φανερός
 σαν τον ουρανό; Αυτό μάλλον πιστεύω.
 Είναι το Μέτρο του Ανθρώπου. Αντάξια αυτής της γης
 κι όμως ποιητικά κατοικεί ο άνθρωπος επάνω της.
 Κι η σκοτεινιά της Νύχτας με τ' αστέρια
 δεν είναι πιο καθαρή, αν έτσι μπορώ να πω,
 από τον άνθρωπο, που γι' αυτόν λένε
 πως είναι μια εικόνα της Θεότητας.

Υπάρχει ένα Μέτρο πάνω στη γη; Κανένα
 δεν υπάρχει. Αφού δεν εμποδίζουν οι κόσμοι
 του Δημιουργού τον δρόμο της Βροντής.
 Κι ακόμη ένα λουλούδι είναι όμορφο,

επειδή κάτω απ' τον ήλιο ανθίζει.
 Συχνά τα μάτια στη ζωή πλάσματα βρίσκουν,
 που θα τα έλεγε κάνεις πιο όμορφα
 κι απ' τα λουλούδια ακόμη. Ω, μα σίγουρα το ξέρω!
 Γιατί, το να ματώνεις στο σώμα και στην καρδιά
 κι απόλυτα πια να μην υπάρχουν,
 τάχα αρέσει στο Θεό; Η ψυχή όμως,
 όπως πιστεύω, πρέπει αγνή να παραμείνει,
 έτσι πλησιάζει το Κραταίο με τα φτερά των αετών,
 με αίνους, με φωνή τόσων πολλών πουλιών.
 Είναι η Οντότητα, είναι η Μορφή.
 Εσύ, όμορφο ρυάκι, χαριτωμένο δείχνεις,
 όταν κυλάς τόσο καθαρίο, όπως και της Θεότητας
 ο Οφθαλμός μέσ' απ' τον Γαλαξία. Αληθινά, σε ξέρω,
 μα δάκρυα απ' τα μάτια αναβλύζουν. Στης Δημιουργίας
 τις μορφές, τριγύρω μου που ανθίζουν, βλέπω
 μια πιο χαρούμενη ζωή, αφού συγκρίνοντας, άνιση
 δεν τη βρίσκω με τα μοναχικά, στο κοιμητήριο
 περιστερία. Όμως το γέλιο των ανθρώπων
 σαν να με κάνει να σκυθρωπάζω, δηλαδή έχω μια καρδιά.
 Θα το ποθούσα ένας κομήτης να 'μαι; Νομίζω ναι.
 Γιατί οι κομήτες έχουν τη γρηγοράδα των πουλιών,
 ανθίζουν σε φωτιά και σε αγνότητα είναι σαν παιδιά.
 Δεν θα 'χε την τόλμη η ανθρώπινη φύση
 κάτι πιο μεγάλο να επιθυμήσει. Η ιλαρότητα
 της Αρετής αξίζει έπαινο απ' το σοβαρό πνεύμα,
 που πνέει ανάμεσα απ' τις τρεις κολόνες του κήπου.
 Μια όμορφη παρθένα πρέπει το κεφάλι της
 με άνθη της μυρτιάς να στεφανώσει, αφού
 απλή είναι στο είναι της και στο αίσθημά της.
 Όμως μυρτιές υπάρχουν στην Ελλάδα.

Αν κοιτάζει κάποιος μες στον καθρέφτη, ένας άντρας,
 και βλέπει την εικόνα του εκεί σαν ζωγραφισμένη,
 του άντρα μοιάζει αυτή, έχει του ανθρώπου μάτια
 η εικόνα, ενώ η Σελήνη έχει φως. Ο βασιλιάς Οιδίπους
 ίσως και να 'χει ένα μάτι παραπάνω. Οι οδύνες τούτες
 του άντρα αυτού μοιάζουν να είναι απερίγραπτες,
 ανείπωτες κι ανέκφραστες. Όταν κάτι τέτοιο
 το Θέατρο παρασταίνει, οφείλεται σ' αυτό.
 Όμως και πώς να νιώθω, τάχα
 σε συλλογιέμαι τώρα; Σα να 'ταν χείμαρροι
 με παρασύρει μακριά το Τέλος από Κάτι,
 που σαν Ασία απλώνεται. Βέβαια, τούτη είναι η οδύνη

που έχει ο Οιδίπους. Ναι, γι' αυτό βέβαια την έχει.
Βασανίστηκε όμως κι ο Ηρακλής; Σίγουρα.
Οι Διόσκουροι μήπως, μες στη φιλία τους,
δεν σήκωσαν βάσανα κι εκείνοι; Το να μαλώνεις
με τον Θεό, όπως κι ο Ηρακλής, είναι οδύνη.
Και την Αθανασία μέσα στο φθόνο τούτης της ζωής
να διαμοιράζεις, κι αυτό οδύνη είναι. Αλλά κι αυτό
είναι οδύνη, όταν ένας άνθρωπος έχει κηλίδες
απ' τον Ήλιο, το να 'χει παντού κάποιες του Ήλιου
κηλίδες! Γιατί τούτο κάνει ο όμορφος Ήλιος:
δηλαδή όλα τα ανατρέφει. Τους νέους οδηγεί
και την τροχιά του με των αχτίδων του το θέλγητρο,
σαν όπως με τριαντάφυλλα. Έτσι, οι οδυμένες
που υπέφερε ο Οιδίπους μοιάζουν με το παράπονο
ενός κακομοίρη που κλαίγεται πως κάτι του λείπει.
Γιε του Λαΐου, φτωχέ μου ξένε στην Ελλάδα!
Θάνατος είναι η ζωή, αλλά κι ο θάνατος μια ζωή είναι.